

Standpunkt sagt, at naar de ærede Herrer, der have faaet denne friere Stilling, gaae tilbage til den Stilling, som de ville faae i det større Samsund, hvor der kræves Vaand, vil deres Stilling ikke mere blive saa fri; men saa blev der mig svaret fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (P. Olsen), at man ønskede at gjøre det, fordi man gjerne vilde blive ved Folketirken, og at det var af Kjærlighed, ikke saameget til Kirken som til Folket, at man vilde slutte sig til denne Kirke, som omfatter hele Folket. Den samme Tanke blev udtalt forrige Gang af det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Varfod), men den blev navnlig fremført fra det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds, hvis Foredrag jeg forresten hørte med stor Fornøjelse. Han sagde: Skulle vi ikke gjøre Alt, hvad der staaer i vor Magt, for at forebygge, at en Mængde Menneſter gaae over til de mange forskjellige Sectar, der findes i Landet; det er netop Manglen paa saadanne Lovbestemmelser, der gjør, at der i mange Sogne, hvor der er mindre gode Kræfter, dukker noget Saadant op og gjør Skade, og det er derfor, vi maae have Bestemmelser, der saa godt som muligt holde sammen paa Folketirken. Det er med et Par Bemærkninger til disse Ytringer, jeg vil slutte. De ærede Herrer, der udtale sig saaledes om Andre, maae ikke glemme, at Alle de, der boe her i Landet, høre til den danske Folketirke, hvad enten de høre til den ene Sect eller den anden, det ene Samsund eller det andet. Grundloven, som giver Bestemmelser saavel for det Ene som for det Andet, giver ogsaa den Bestemmelse, at enhver Borger her i dette Land kan dyrke Gud paa den Maade, som stemmer med hans Samvittighed, og denne Bestemmelse forekommer mig i en vis Forstand at være langt større og betydningfuldere end alle de Bestemmelser, der findes om Folketirken, thi den tillader, at der er en Frihed i dette Land, som skal søge sin Mage andre Steder. Det er en af de Bestemmelser, som jeg fra den Tid Forsfatningen først blev givet, har sat allermeest Priis paa. Jeg beder nu de ærede Herrer at bemærke, at vi ikke sidde her nærmest for at varetage de religiøse Interesser, men fornemmelig for at varetage de

borgerlige Interesser, og den Maalestok vi have for at kunne sige, hvorvidt et Samsund er heldigt eller ikke heldigt stillet til Staten, er den: Hvilket Samsund er det, som bringer os de meest oplyste, de meest befindige og de meest rolige Borgere. Det er en stor Fordeel ved mange Samsund, at de ved deres indre Ordning have bidraget til, hvad vi have seet i mangfoldige Tilfælde og i tidligere Tider, at deres Medlemmer have været mere fremmelige end andre til at holde paa god Orden. De Herrer, som lægge saa stor Vægt paa, at man for Folkets Skyld skal holde sammen i Folketirken, maae ikke glemme vor Grundlov, som ogsaa indrømmer andre Medlemmer af Folket, Ret til at stille sig i religiøse Forhold saa frit, som de ville; derfor er det, at den Betragtning, der er fremkommen fra forskjellige Sider, at denne Menighed saa gjerne søger hen til den Kirke, som er Folkets, lider af den grundlovsstridige Svaghed, at der ogsaa er Andre, der ere fuldkomment berettigede til ikke at rives løs fra det danske Folk, men som ikke desto mindre have stillet sig i et lignende Forhold til Kirken som Folketirke. For ikke at misforstaaes, skal jeg tilføie, at jeg ikke hører til disse, men ligeoverfor de Ytringer, som udtaltes af det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds, maa jeg bemærke, at det forekommer mig, at han med lidt vel stor Strengthed dømte de Medborgere, der stode i et saadant Forhold til Folketirken, og lad mig hertil lægge de Herrer paa Hjerte, som holde saameget paa Folketirken og saa gjerne ville holde sammen paa Folketirken, fordi det er Folkets Kirke, at, saasandt de ikke blot virke for Folkets Sag, men ogsaa for Religionens Sag, for ikke at sige Kirkens Sag, — thi det er et Ord, jeg nødig vil bruge, — men for Troens Sag, saa maae de vel betænke, at hvad der er et Fleertals Mening i Folket, er ikke nødvendigviis altid det Rette. Det er udtalt i denne Sag ved en anden Leilighed, at i Troessager er det ikke altid Fleertallet, der gjør Udslaget, men i alle verbale Sager gjør Fleertallet Udslaget, og vi skulle bøie os for dette. Denne Erkjendelse bør holdes fast, naar Taler er om Troessager, og naar Taler er om borgerlige Sager, og derfor er det, at jeg i en vis Forstand, ikke med